

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA

KLASA: 310-01/14-03/280
URBROJ: 526-04-02-01/1-15-57
Zagreb, 18. lipnja 2015. godine

Ministarstvo gospodarstva, na temelju članka 73. stavka 2. Zakona o zaštiti okoliša (Narodne novine 80/13 i 153/13) te članka 19. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja na okoliš plana i programa na okoliš (Narodne novine 64/08), nakon provedenog postupka strateške procjene na okoliš Okvirnog plana i programa istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na Jadranu, donosi

IZVJEŠĆE

O PROVEDENOM POSTUPKU STRATEŠKE PROCJENE UTJECAJA NA OKOLIŠ ZA OKVIRNI PLAN I PROGRAM ISTRAŽIVANJA I EKSPLOATACIJE UGLJIKOVODIKA NA JADRANU

I. UVOD

Okvirni plan i program istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na Jadranu (u daljnjem tekstu: Okvirni plan i program) izradila je Agencija za ugljikovodike, dok je Ministarstvo gospodarstva nadležno tijelo. Odluka o izradi Okvirnog plana i programa, KLASA: 310-01/14-03/280, URBROJ: 526-04-02-01/1-14-01, donesena je 25. kolovoza 2014. godine od strane ministra gospodarstva, dok je Odluka o donošenju Okvirnog plana i programa, KLASA: 310-01/14-03/280, URBROJ: 526-04-02-01/1-14-01, donesena 16. lipnja 2015. godine. Okvirni plan i program izrađen je u svrhu što točnijeg praćenja aktivnosti istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na Jadranu, izdavanja dozvola, sklapanja ugovora, nadzora nad obvezama radovima investitora, određivanja naknada, prekršajnih odredbi, te kvalitetnog uvida, kao i praćenja stanja rezervi ugljikovodika u podzemlju Jadranskog mora, kako je to navedeno Zakonom o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika (Narodne novine, broj 94/13 i 14/14).

II. AKTIVNOSTI U OKVIRU POSTUPAKA STRATEŠKE PROCJENE

Postupak Strateške procjene utjecaja na okoliš proveden je u skladu s odredbama Zakona o zaštiti okoliša (Narodne novine, broj 80/13 i 153/13) i Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš (Narodne novine, broj 64/08). U postupku Strateške procjene utjecaja na okoliš za Okvirni plan i program provedene su sljedeće aktivnosti:

- Ministarstvo gospodarstva (u daljnjem tekstu Ministarstvo) donijelo je Odluku o provođenju postupka Strateške procjene utjecaja na okoliš za Okvirni plan i program 25. kolovoza 2014. godine (KLASA: 310-01/14-03/280, URBROJ: 526-04-02-02/1-14-02),

- Ministarstvo zaštite okoliša i prirode donijelo je Rješenje o potrebi provedbe Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu u sklopu provedbe postupka Strateške procjene utjecaja na okoliš 23. rujna 2014. godine (KLASA: UP/I-612-07/14-71/160, URBROJ: 517-07-2-1-14-4),
- Javnost je informirana o postupku određivanja sadržaja Strateške procjene utjecaja na okoliš te pozvana na sudjelovanje objavom informacije u razdoblju od 29. kolovoza do 29. rujna 2014. godine na internetskim stranicama Ministarstva <http://www.mingo.hr/>. Ministarstvo je u zakonom propisanom roku pribavilo mišljenja tijela i/ili osoba određenih posebnim propisima i mišljenja tijela jedinica područne (regionalne) samouprave o sadržaju strateške studije i razini obuhvata podataka koji se moraju obraditi u strateškoj studiji. U svrhu dobivanja kvalitetnijih povratnih informacija vezano na sadržaj strateške studije te usuglašavanja istog, u organizaciji Ministarstva, kao Nadležnog tijela, i Agencije za ugljikovodike (u daljnjem tekstu: Agencija), kao izradivača, 29. rujna 2014. održan je konzultativni sastanak s predstavnicima zainteresiranih Ministarstava i jedinica područne (regionalne) samouprave. Pored predstavnika Ministarstva i Agencije na konzultativnom sastanku prisustvovali su predstavnici Ministarstva turizma, Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, Ministarstva zaštite okoliša i prirode, Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva obrane, Ministarstva kulture, Ministarstva zdravlja i Primorsko-goranske županije.
- Odluku o sadržaju strateške studije utjecaja na okoliš, Ministarstvo je donijelo 23. listopada 2014. godine (KLASA: 310-01/14-03/280, URBROJ: 526-04-02-02/1-14-23),
- U postupku nabave Agencija je odabrala zajednicu ponuditelja koju čine IRES EKOLOGIJA d.o.o. Zagreb i ZAVITA d.o.o. Ljubljana, Republika Slovenija (u daljnjem tekstu: Ovlaštenik),
- Ministarstvo gospodarstva imenovao je Savjetodavno stručno povjerenstvo za stratešku procjenu utjecaja na okoliš Okvirnog plana i programa (u daljnjem tekstu Povjerenstvo) odlukom od 23. listopada 2014. godine (KLASA: 310-01/14-03/280, URBROJ: 526-04-02-02/1-14-22). Povjerenstvo je održalo dvije sjednice u Zagrebu, odnosno prvu sjednicu 23. prosinca 2014. godine i drugu sjednicu 7. siječnja 2015. godine,
- Povjerenstvo je 7. siječnja 2015. godine donijelo Mišljenje o cjelovitosti i stručnoj utemeljenosti Strateške studije (KLASA: 310-01/14-03/280, URBROJ: 526-04-02-02/1-15-32),
- Ministarstvo je 08. siječnja 2015. godine donijelo odluku o objavi javne rasprave o Strateškoj procjeni utjecaja na okoliš Okvirnog plana i programa i Okvirnom planu i programu (KLASA: 310-01/14-03/280, URBROJ: 526-04-02-02/2-15-31) objavom informacije u dnevnom tisku „Jutarnji list“ dana 09. siječnja 2015. godine, kao i na internetskim stranicama Ministarstva i Agencije, te objavom cjelovite dokumentacije: Odluke o donošenju Okvirnog plana i programa istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na Jadranu; Okvirni plan i program istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na Jadranu; Odluku o sadržaju strateške studije za Okvirni plan i program istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na Jadranu; Stratešku studiju o vjerojatno značajnom utjecaju na okoliš Okvirnog plana i programa istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na Jadranu; Netehnički sažetak Strateške studije o vjerojatno značajnom utjecaju na okoliš Okvirnog plana i programa istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na Jadranu na internetskim stranicama Ministarstva i Agencije, a uvid u dokumentaciju bio je omogućen u prostorijama Agencije. Javna rasprava o Strateškoj studiji i Okvirnom planu i programu provedena je od 16. siječnja 2015. do 16. veljače 2015. godine. Javno izlaganje održano je 27. siječnja 2015. godine u hotelu International, Miramarska 24, Zagreb,

- Ministarstvo je svu navedenu dokumentaciju dostavilo i na mišljenje tijelima i osobama sukladno Zakonu o zaštiti okoliša (Narodne novine, broj 80/13 i 153/13) i Uredbi o strateškoj procjeni utjecaja na okoliš plana i programa na okoliš (Narodne novine, broj 64/08), dopisom od 16. siječnja 2015. godine (KLASA: 310-01/14-03/280, URBROJ: 526-04-02-01/1-15-34). Tijela kojima je sukladno Zakonu o zaštiti okoliša (Narodne novine, broj 80/13 i 153/13) i Uredbi o strateškoj procjeni utjecaja na okoliš plana i programa na okoliš (Narodne novine, broj 64/08), odnosno dokumentacija je poslana na mišljenje: Ministarstvu graditeljstva i prostornog uređenja, Ministarstvu zaštite okoliša i prirode, Ministarstvu pomorstva, prometa i infrastrukture, Ministarstvu poljoprivrede, Ministarstvu vanjskih i europskih poslova, Ministarstvu zdravlja, Ministarstvu obrane, Ministarstvu turizma, Ministarstvu kulture, Ministarstvu unutarnjih poslova, Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta, Istarskoj županiji, Primorsko-goranskoj županiji, Zadarskoj županiji, Splitsko-dalmatinskoj županiji, Šibensko-kninskoj županiji i Dubrovačko-neretvanskoj županiji.
- Ministarstvo zaštite okoliša i prirode je 26. veljače 2015. godine uputilo Stratešku studiju o vjerojatno značajnom utjecaju na okoliš Okvirnog plana i programa istraživanja i eksploatacije na Jadranu, Netehnički sažetak Strateške studije o vjerojatno značajnom utjecaju na okoliš Okvirnog plana i programa istraživanja i eksploatacije na Jadranu, te Okvirni plan i program nadležnim tijelima Talijanske Republike, Republike Slovenije i Republike Crne Gore sukladno Konvenciji o procjeni učinaka preko državnih granica (Espoo, 1991.), (Narodne novine – Međunarodni ugovori, br. 6/96., stupila na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 10. rujna 1997.) i Protokolu o strateškoj procjeni okoliša (Kijev, 2003.), (Narodne novine – Međunarodni ugovori, br. 7/09., stupio na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 11. srpnja 2010.). Ministarstvo okoliša, tla i mora Talijanske Republike obavijestilo je Republiku Hrvatsku 14. siječnja 2015. godine (DVA-2015-0001115), te 18. veljače 2015. godine (DVA-2015-0004511) o namjeri sudjelovanja u prekograničnom postupku nastavnom na Stratešku studiju o vjerojatno značajnom utjecaju na okoliš Okvirnog plana i programa istraživanja i eksploatacije na Jadranu. Nakon provedenog postupka, Ministarstvo okoliša, tla i mora Talijanske Republike dostavilo je svoje primjedbe 4. svibnja 2015. godine (DVA-2015-0011719). Prekogranične konzultacije s Republikom Slovenijom su završene 29. svibnja 2015. godine kada je Republika Slovenija dostavila svoje konačno mišljenje o Okvirnom planu i programu (ŠTEVILKA: 35409-13/2015/42), čemu je prethodilo mišljenje Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja od 16. travnja 2015. godine (ŠTEVILKA: 354-104/2014/4, VHODNI DOKUMENT 35409-13/2015/31) poslano Republici Hrvatskoj. Prekogranične konzultacije s Republikom Crnom Gorom završile su primljenim dopisom od 5. svibnja 2015. (BROJ: 09-399/2) od strane Ministarstva održivog razvoja i turizma.
- Ministarstvo je 29. svibnja 2015. godine dostavilo Ministarstvu zaštite okoliša i prirode dopunjeni Nacrt konačnog prijedloga Okvirnog plana i programa istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na Jadranu, Stratešku studiju o vjerojatno značajnom utjecaju na okoliš Okvirnog plana i programa istraživanja i eksploatacije na Jadranu, mišljenje Povjerenstva, rezultate sudjelovanja javnosti, mišljenja tijela i/ili osoba određenih posebnim propisima, mišljenja tijela jedinica lokalne samouprave, tijela JP(R)S i drugih tijela te rezultate prekograničnih konzultacija (KLASA: 310-01/14-03/280, URBROJ: 526-04-02-01/1-15-54),
- Sukladno odredbama članka 18. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš (Narodne novine, broj 64/08), Ministarstvo zaštite okoliša i prirode je mišljenjem od 15. lipnja 2015. (KLASA: 351-03/15-04/52, URBROJ: 517-06-2-1-15-14) ocijenilo kako je postupak Strateške procjene utjecaja na okoliš proveden sukladno

Zakonu o zaštiti okoliša (Narodne novine, broj 80/13 i 153/13), a uzimajući u obzir članak 277., stavak 1. Zakona o zaštiti okoliša, Uredbu o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš, Pravilnik o povjerenstvu za stratešku procjenu (Narodne novine, broj 70/08) i Uredbu o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (Narodne novine, broj 64/08).

III. SAŽET PRIKAZ NAČINA NA KOJI SU PITANJA ZAŠTITE OKOLIŠA TE REZULTATI STRATEŠKE STUDIJE, PRIMJEDBE, PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA TIJELA I/ILI OSOBA, MIŠLJENJA JAVNOSTI TE REZULTATI PREKOGRANIČNIH KONZULTACIJA INTEGRIRANA U OKVIRNI PLAN I PROGRAM

Glavni cilj izrade Okvirnog plana i programa je praćenje aktivnosti istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na Jadranu, kao i stvaranje modernog, dinamičkog i konkurentnog okruženja za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika iz podmorja. Okvirni plan i program daje prikaz svih mogućih aktivnosti, primjenjive tehnike te danas dostupnih i poznatih tehnoloških rješenja za izvođenje istraživanja i eksploatacije ugljikovodika iz podmorja. Ujedno na odgovarajući način razrađuje navedene aktivnosti prema geografskim i morfološkim značajkama podmorja te daje smjernice razvoja istraživanja i eksploatacije za vrijeme trajanja tih djelatnosti. Niz iznesenih mjera temelji se na provedenom multidisciplinarnom pristupu, pripadajućim analizama i interpretacijama postojećeg stanja okoliša kao i uvriježenim načelima održivog razvoja i zaštite okoliša. Osim prikaza mjera kojima se planira zadržati dobro stanje okoliša, navedene su i vrste monitoringa. Okvirni plan i program je primjenjiv na području Jadranskog mora Republike Hrvatske te na rudarske gospodarske subjekte registrirane u Republici Hrvatskoj. Provedba ovih dokumenata omogućit će usmjeravanje na projekte koji u najvećoj mjeri doprinose kvaliteti pojedinih sastavnica okoliša kao i bioraznolikosti te smanjenju ukupnog opterećenja na okoliš.

Prema Okvirnom planu i programu, tijek i opseg aktivnosti podijeljeni su na istražno i eksploatacijsko razdoblje. Temeljem Okvirnog plana i programa i programa predviđenih vrsta aktivnosti i njihovih utjecaja, načinjen je pregled očekivanih kao i potencijalnih utjecaja provedbe Okvirnog plana i programa na pojedinačne sastavnice okoliša. Za svaku identificiranu aktivnost koja proizlazi iz Okvirnog plana i programa i mogla bi prouzročiti utjecaje na okoliš, izrađena je procjena značaja utjecaja na pojedinačnu sastavnicu okoliša temeljem sljedećih kriterija: promjena životnih uvjeta i/ili ugrožavanje vrsta i staništa; trajni konflikt s ostalim djelatnostima u prostoru kao što su ribarstvo, promet, energetika, telekomunikacije, turizam; trajno onečišćenje i/ili oštećenje prirodnih resursa; pogoršanje postojećeg stanja okoliša na razini koja prelazi zakonski određena ograničenja ili standarde; ugrožavanje zdravlja ljudi, njihove sigurnosti i kvalitete životnih uvjeta; ugrožavanje objekata kulturne baštine i narušavanje prirodnog krajobraza te povećanje prihoda od aktivnosti vezanih za ugljikovodike.

Okolišne značajke za koje je ustanovljeno kako provedba Okvirnog plana i programa može imati utjecaja su: kemijske značajke, klimatološke značajke, buka, bioraznolikost, zaštićena područja, ekološka mreža, onečišćenje mora (stupca vode i morskog dna), kulturno-povijesna baština, krajobrazne značajke, zdravlje ljudi i kvaliteta života, socio-ekonomske značajke, gospodarenje otpadom, ribarstvo, turizam, morsko brodarstvo, pomorski promet i plovni putovi te infrastruktura.

Nakon zaprimljenih komentara i prijedloga od strane tijela uključenih u postupak strateške procjene te mišljenja javnosti i zainteresirane javnosti, Ministarstvo (kao nadležno tijelo) i Agencija (kao izrađivač) te zajednica ponuditelja (kao Ovlaštenik), razmotrili su pristigla

mišljenja te izmijenili i dopunili Stratešku studiju te Okvirni plan i program sukladno mišljenjima zaprimljenim tijekom javne rasprave.

Sva pristigla mišljenja su pregledana i obrazložena na način da je iz obrazloženja vidljivo što je prihvaćeno i ugrađeno u Stratešku studiju i Okvirni plan i program, a što nije prihvaćeno s obrazloženjem zašto nije prihvaćeno. Razlozi za ne prihvaćanja pojedinih mišljenja nalaze se u činjenici kako se dio zaprimljenih mišljenja nije odnosio na sadržaj Strateške studije kao ni Okvirni plan i program, dok je dio obrađen prema pravilima struke i detaljno opisan te stoga nije bilo razloga za daljnjim izmjenama i/ili dopunama. Rezultati sudjelovanja javnosti zajedno s rezultatima prekograničnih konzultacija nalaze se na internetskim stranicama Ministarstva, www.mingo.hr

Pristigla mišljenja kao i prekogranične konzultacije svojom su glavinom vezani uz područja turizma, ribarstva, bioraznolikosti, utjecaja buke, kumulativnih utjecaja, balastnih voda, utjecaja ugljikovodika na organizme u moru, akcidente, odložena eksplozivna sredstva, korištenje isplake te mjere predložene uz zaštićena područja i ekološku mrežu kao i monitoring.

Strateška studija kao i Okvirni plan i program nadopunjeni su novim podacima nastavno na gore navedene sastavnice okoliša te utjecaje, a sukladno tome dopunjene su i mjere zaštite te indikatori monitoringa po sastavnicama okoliša, kao i socio-ekonomski okvir.

Sva zaprimljena mišljenja kao i prekogranične konzultacije rezultirale su usklađivanjem Okvirnog plana i programa s rezultatima Strateške studije. U nastavku slijedi sažeti prikaz rezultata po uključivanju zaprimljenih mišljenja kao i prekograničnih konzultacija prilikom konačne izrade Okvirnog plana i programa kao i Strateške studije.

TURIZAM

Sukladno mjerama ublažavanja negativnih utjecaja i mjera poboljšanja Okvirnog plana i programa istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na Jadranu na nautički turizam modificirani su istražni prostori Srednji Jadran - 14 i Srednji Jadran - 17 na način da su isključeni dijelovi visoke privlačnosti za nautički turizam poput šireg akvatorija Žirja, Šolte, Brača, Hvara, Korčule, Visa i Lastova te prostora koji ih povezuje. Isto je uzeto u obzir te su istražni prostori koji su predmet ovog Okvirnog plana i programa istraživanja i eksploatacije ugljikovodika korigirani.

Nadalje, planirane aktivnosti istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na istražnom prostoru Srednji Jadran - 11 moraju se uskladiti s aktivnostima nautičkog turizma.

Eksploatacijske platforme s pratećom infrastrukturom trebaju biti smještene tako da ne narušavaju vizure točaka od interesa za turizam "sunce i more". Platforme ne smiju biti dominantna vizura s plaža, iz naselja i turističkih zona.

RIBARSTVO

S obzirom da buka izazvana seizmičkim snimanjem, postavljanje platformi i provođenje istražnog i eksploatacijskog bušenja, postavljanje cjevovoda te uklanjanje platformi može imati utjecaj na ribarstvo, u područjima od gospodarske važnosti za ribarstvo, a koja djelomično obuhvaćaju istražne prostore Sjeverni Jadran – 1, Sjeverni Jadran – 2, Sjeverni Jadran – 4, Sjeverni Jadran – 6, Sjeverni Jadran – 8, Srednji Jadran – 10, Srednji Jadran – 11, Srednji Jadran – 14, Srednji Jadran – 15, Srednji Jadran – 16, Srednji Jadran – 17, Srednji

Jadran – 22, Srednji Jadran – 23 i Južni Jadran – 28, potrebno je vrijeme izvođenja planiranih aktivnosti uskladiti s ministarstvom nadležnim za poslove ribarstva.

Imajući u vidu ograničenu ribolovnu sezonu za pelagički ribolov od svega 30 dana u razdoblju od 26. svibnja do 24. lipnja, a posebno važnost ulova tune za ribarstvo i izvoz preporuka je da se istražne aktivnosti ne planiraju u navedenom periodu, ukoliko se pak iste planiraju potrebno ih je uskladiti s ministarstvom nadležnim za poslove ribarstva.

S obzirom da je Jabučka kotlina (površina 305,38 km²) definirana kao bitno područje za mriještenje i novačenje ribljih vrsta te je definirana kao "no-take zona" unutar koje je ribolov zabranjen, na području Jabučke kotline zabranjeno je provoditi eksploataciju ugljikovodika. Ograničenje obuhvaća manji dio istražnih prostora Srednji Jadran – 12, Srednji Jadran – 14 i Srednji Jadran – 15.

BUKA I BIORAZNOLIKOST

Najznačajniji utjecaj na kitove i morske kornjače je utjecaj buke, prvenstveno od seizmičkih istraživanja i od izrade bušotina za vrijeme aktivnosti Okvirnog plana i programa. Smjernice za ublažavanje utjecaja antropogene buke na kitove u području - ACCOBAMS (2013.) definiraju kategorije u koje se mogu svrstati negativni utjecaji djelovanja buke na morske sisavce. Provođenjem OPP-a moguće su razine buke koje mogu djelovati na fizičke i bihevioralne karakteristike jedinki. Zbog morfologije Jadranskog bazena i intenziteta utjecaja, utjecaji su mogući unutar cijelog Jadranskog mora bez obzira na državne granice. Kako su razine podvodne buke u Jadranu već danas visoke i imaju tendenciju rasta potrebno je provoditi mjere ublažavanja utjecaja podvodne buke uzrokovane zračnim puškama kako bi se smanjili negativni utjecaji na morske kornjače i kitove te su sukladno tome i predložene mjere ublažavanja za vrijeme i neposredno prije početka seizmičkih aktivnosti, a koje uključuju primjenu Smjernica za ublažavanje utjecaja antropogene buke na kitove u području – ACCOBAMS (2013.) te nazočnost promatrača tijekom snimanja obrazovanog od strane JNCC-a (Marine Mammal Observer). Isto se mora prilagoditi specifičnostima bazena u kojem se provode, s aspekta širenja zvuka u okolišu kao i rasprostranjenosti, brojnosti i vremenskoj distribuciji vrsta kitova i morskih kornjača u Jadranu.

MINSKI SUMNJIVA PODRUČJA

Na području Jadrana nalaze se područja odlaganja neeksplozivnih minskih eksplozivnih sredstava te je prije početka izvođenja radova potrebno snimiti dno na kojem se planira pozicionirati platforma i u slučaju minski eksplozivnih sredstava obavijestiti nadležne službe kako bi na siguran način uklonili naprave s morskog dna. Točan položaj neeksplozivnih minski eksplozivnih sredstava je poznat te će biti dostavljen na uvid Ovlaštenicima dozvola koji s Vladom Republike Hrvatske potpišu ugovore o istraživanju i podjeli eksploatacije ugljikovodika.

ZAŠTIĆENA PODRUČJA

Prema hrvatskim propisima, osim u kategoriji strogi rezervat gdje je zabranjeno obavljanje gospodarskih djelatnosti, u zaštićenim područjima ostalih kategorija moguće su djelatnosti koje ne narušavaju obilježja zbog kojih je područje proglašeno zaštićenim.

S obzirom da nisu poznate buduće lokacije na kojima bi se potencijalno radile aktivnosti istražnog bušenja o čijim rezultatima pak ovisi potencijalna eksploatacija te je prije aktivnosti samih bušenja potrebno raditi ocjenu prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu kao i ocjenu o potrebi procjene utjecaja na okoliš, a koje će u konačnici dati konkretne mjere za svaki zasebni zahvat, kao mjeru predostrožnosti, a s ciljem dodatne zaštite zaštićenih područja, za

najstrože kategorije zaštite (nacionalni park, posebni rezervat i park prirode) predlaže se uvođenje dodatnih ograničenja na način da se istražna bušenja ne mogu raditi na udaljenosti manjoj od 10 km od navedenih područja, a da se eventualne eksploatacijske platforme ne mogu postavljati na udaljenosti manjoj od 15 km od navedenih područja.

Isto se predlaže i za ostale kategorije zaštite (značajni krajobraz i spomenik prirode) s time da se u slučaju neospornog javnog interesa Republike Hrvatske te ukoliko se utvrdi da aktivnosti neće imati značajan utjecaj na navedene kategorije zaštite dopuste određene aktivnosti.

Navedena ograničenja obuhvaćaju manji dio istražnih prostora Sjeverni Jadran-01, Sjeverni Jadran-02, Sjeverni Jadran-03, Sjeverni Jadran-04, Sjeverni Jadran-06, Srednji Jadran-08, Srednji Jadran-10, Srednji Jadran-11, Srednji Jadran-14, Srednji Jadran-15, Srednji Jadran-16, Srednji Jadran-17, Srednji Jadran-19, Srednji Jadran-20, Srednji Jadran-21, Srednji Jadran-22 i Srednji Jadran-23.

EKOLOŠKA MREŽA

Prilikom provedbe OPP-a potrebno je udaljiti zonu zahvata za 1 km od ekološke mreže Pučinski otoci, otoka Jabuka, Brusnik, Svetac, Palagruža i Galijula kao mjera predostrožnosti za ptice koje se gnijezde na navedenim područjima te je potrebno planirati bušaće aktivnosti na 5 km udaljenosti od navedenih područja.

Ograničenje obuhvaća manji dio istražnih prostora Srednji Jadran – 14, Srednji Jadran – 16, Srednji Jadran – 19 i Srednji Jadran – 24.

KUMULATIVNI UTJECAJI

Ustanovljeno je kako najveći pritisak na morski okoliš potječe od gospodarskog pomorskog prometa, brodova za kružna putovanja, nautičkog turizma, uključujući izgradnju luka nautičkog turizma, ispuštanja nepročišćenih otpadnih voda u more te ribarstva. Sukaldno navedenom, u navedene pritiske su dodani i mogući pritisci na morske ekosustave koji će se javiti provedbom OPP-a te se predlaže, uzimajući u obzir 29 istražnih prostora, da se istražne aktivnosti, prvenstveno seizmička snimanja ne bi smjela provoditi na više od tri prostora istovremeno.

UTJECAJ UGLJIKOVODIKA NA ORGANIZME U MORU

Strateška studija je nadopunjena novopristiglim podacima te su sukladno tome mjere zaštite nadopunjene. Preporuka Strateške studije kao i Okvirnog plana i programa je da se sve vrste isplake zbrinjavaju na kopnu.

AKCIDENTI

Strateška studija je u poglavljima koja opisuju moguće akcidente nadopunjena statističkim podacima te utjecajima koje akcidenti mogu imati te su sukladno tome dodane mjere u Okvirni plan i program, kao što je primjerice obavijest svim korisnicima kao i pokretanje međunarodnih konzultacija o izmjeni plovnih putova uslijed aktivnosti predviđenih Okvirnim planom i programom, a kako bi se smanjio rizik od akcidenata.

U postupku prekograničnih konzultacija, zaprimljena mišljenja Talijanske Republike, Republike Crne Gore te Republike Slovenije uzeta su u obzir pri dopuni Strateške studije i izradi Okvirnog plana i programa. Tražene dopune od strane Talijanske Republike uglavnom su se odnosile na dopunu poglavlja bioraznolikosti i opise utjecaja buke, uključivanje i talijanskog dijela ekološke mreže u analizu i mjere zaštite, dopunu opisa mjera i posljedica vezanih na akcidente te preferiranje mehaničkog čišćenja mora od mogućih izljeva kao i

zbrinjavanje svih tipova isplake na kopnu i korištenje zelenog svjetla na platformama kada god je to moguće kako bi se maksimalno ublažio mogući utjecaj na ptice. Sve navedeno uključeno je u Stratešku studiju kao i Okvirni plan i program.

Poglavlje Strateške studije koje se odnosi na prekogranične utjecaje s Crnom Gorom je nadopunjeno u skladu sa zaprimljenim mišljenjem na način da detaljno sagledava sve pokazatelje studije na graničnim istražnim prostorima s Crnom Gorom te zasebno obrađuje akcidentne situacije uključujući i mjere zaštite.

Primjedbe Republike Slovenije vezane su uz bioraznolikost i utjecaje buke, opise morskog okoliša prema Okvirnoj direktivi o morskoj strategiji (Direktiva 2008/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća kojom se uspostavlja okvir za djelovanje Zajednice u području politike morskog okoliša (SL L 164 25. lipnja 2008.)), a služeći se kriterijima i metodološkim standardima za definiranje dobrog stanja okoliša pomoću pridruženih 11 deskriptora kao i nedovoljno objašnjene posljedice akcidenata i nužne mjere zaštite. Strateška studija nadopunjena je pridruživanjem deskriptora pojedinim okolišnim značajkama. Nadalje, cijela studija u pogledu mogućih utjecaja kao i praćenja stanja okoliša je usklađena s deskriptorima iz Direktive o morskoj strategiji. Isto tako poglavlje praćenja stanja okoliša dopunjeno je sukladno komentarima, odnosno smjernicama za mjerenje pojedinih parametara.

IV. OBRAZLOŽENJE PRIHVAĆANJA ODABRANOG VARIJANTNOG RJEŠENJA

Temeljem analiza potencijalnih utjecaja na sastavnice okoliša tijekom izrade Strateške studije predloženo je varijantno rješenje koje predstavlja jedan od načina za rješavanje potencijalnih konflikata provedbe Okvirnog plana i programa i ciljeva zaštite okoliša i prirode na najosjetljivijim područjima. Tijekom rada na Strateškoj studiji uočen je mogući negativan utjecaj na turizam i ribarstvo, a analizom mogućih utjecaja prepoznat je i potencijalno značajan negativan utjecaj na gnjezdeće populacije morskih ptica i eleonorinog sokola. Nadalje, zbog osjetljivosti ekosustava Jadranskog mora u cjelini i zaštićenih područja kao posebno vrijednih prirodnih područja, na razini strateške procjene predložena su dodatna ograničenja oko zaštićenih područja. Temeljem navedenih rezultata Strateške studije i predočenih interpretacija, učinjeno je redefiniranje istražnih prostora koji gore navedena područja obuhvaćaju, a kako bi se iz njih isključili prostori od posebne važnosti za druge djelatnosti ili za zaštitu prirode.

Stoga su u Okvirnom planu i programa uvedena izuzimanja dijelova istražnih prostora ili ograničenja tijekom provođenja aktivnosti predviđenih Okvirnim planom i programom. Također, nastavno na preporuke varijantnog rješenja Strateške studije, a koje se odnose na modificiranje istražnih prostora Sjeverni Jadran-01, Srednji Jadran-14 i Srednji Jadran-17, istražni prostori su modificirani te su kao takvi predmet Okvirnog plana i programa.

V. MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA – GLAVNA OCJENA PRIHVATLJIVOSTI OKVIRNOG PLANA I PROGRAMA ZA EKOLOŠKU MREŽU

U okviru strateške procjene, a u skladu s Rješenjem Ministarstva zaštite okoliša i prirode o potrebi provedbe Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu u sklopu provedbe postupka Strateške procjene utjecaja na okoliš od 23. rujna 2014. godine (KLASA: UP/I 612-07/14-71/160, URBROJ: 517-07-2-1-14-4), proveden je postupak Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za zaštitu prirode je 01. lipnja 2015. godine (KLASA: 351-03/15-04/52, URBROJ: 517-16-2-1-2-15-11)

dala mišljenje kako je Okvirni plan i program prihvatljiv za ekološku mrežu uz primjenu mjera ublažavanja negativnih utjecaja na ekološku mrežu utvrđenih u Glavnoj ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu koja je sastavni dio Strateške studije.

Glavna ocjena prihvatljivosti Okvirnog plana i programa za ekološku mrežu zaključuje sljedeće:

1. Okvirni plan i program istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na Jadranu će vjerojatno imati negativne utjecaje različitog intenziteta na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže Jadranskog mora:
 - morske ptice (*C. diomedea*, *P. yelkouan*, *P. aristotelis desmarestii*, *L. audouinii*) i Eleonorin sokol (*F. eleonora*), preletnice, ostale grabljivice koje su cilj očuvanja područja ekološke mreže HR1000039 Pučinski otoci,
 - dobri dupin (*Tursiops truncatus*), glavata želva (*Caretta caretta*), zelena želva (*Chelonia midas*), sedmopruga usminjača (*Dermochelys coriacea*),
 - naselja posidonije (*Posidonion oceanicae*), grebeni.
2. Negativni utjecaji mogući su prilikom upotrebe zračnih pušaka, zatim slijede ostali izvori buke te povećani promet i povećane količine neadekvatno zbrinutog krutog otpada. Glavna ocjena prepoznala je i moguće pozitivne utjecaje od kojih je najznačajniji utjecaj zabrane neovlaštenih aktivnosti u radijusu od 500 m od platforme.
3. Kumulativni utjecaji mogući su u svim fazama provedbe Okvirnog plana i programa i vezani su kako za fazu istraživanja tako i za fazu eksploatacije ugljikovodika. Provođenje aktivnosti na svim istražnim prostorima kumulativno može imati negativan utjecaj. To bi posebno došlo do izražaja ukoliko bi se aktivnosti na prostorima provodile istovremeno. Na temelju dostupnih podataka ne može se precizno odrediti optimalan broj istražnih prostora na kojima provođenje aktivnosti ne bi imalo značajan utjecaj. Stoga je okvirna procjena da se istovremeno ne bi smjela provoditi istraživanja (seizmička istraživanja, istražne bušotine) na više od tri istražna prostora istovremeno.

Temeljem navedenog, a u cilju smanjenja mogućeg negativnog utjecaja na ciljeve očuvanja ekološke mreže dane su sljedeće mjere:

Utjecaj	Mjere ublažavanja negativnih utjecaja Okvirnog plana i programa (OPP-a) i mjere poboljšanja Okvirnog plana i programa (OPP-a)	Razlozi propisivanja mjere	Vremenski okvir provođenja mjere
Utjecaj buke na gnježđenje ptica	Izuzimanje područja iz OPP-a u pojasu od 1 km oko područja ekološke mreže Otok Jabuka - podmorje (HR3000100) te Brusnik i Svetac (HR3000099) Ograničavanje izrade istražnih i eksploatacijskih bušotina u pojasu od 5 km od istih područja	Smanjenje utjecaja buke na prihvatljivu razinu.	Prije početka istražnih aktivnosti OPP-a
Smanjenje dostupne hrane pod utjecajem aktivnosti OPP-a	Postupkom procjene utjecaja na ekološku mrežu za zahvate koji će se definirati provedbom OPP-a propisati odgovarajuće mjere zaštite uzimajući u obzir i strateškom studijom procijenjen utjecaj kao i razloge propisivanja mjera. Ocjenom prihvatljivosti za ekološku mrežu za morske ptice (gregula, veliki zovoj, sredozemni galeb, morski vranac) identificirati hranidbena područja te definirati dodatne mjere zaštite ukoliko se za njih pokaže potreba.	Moguće smanjenje izvora hrane za morske ptice.	Prije početka istražnih aktivnosti OPP-a
Spaljivanje ugljikovodika prilikom ispitivanja izdašnosti bušotine		Moguće smanjenje fizioloških funkcijamorskih ptica zbog nedovoljno spaljenih ugljikovodika koji završavaju na površini mora.	
Stradavanje jedinki prilikom kolizije s helikopterom		Moguće stradavanje ptica u preletu i grabljivica.	
Remećenje prirodnog okoliša uklanjanjem platforme		Smanjenje utjecaja uklanjanja platformi na ciljne vrste i staništa	
Remećenje ustaljenih migracijskih koridora		Moguća kolizija s platformama	
Utjecaj na stanišne tipove: Grebeni i Naselja posidonije uslijed sidrenja, postavljanja bušotine, ispuštanja isplake	Identificirati lokacije rasprostranjenosti staništa ocjenom prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu te definirati mjere zaštite prije početka aktivnosti istraživanja i eksploatacije ugljikovodika	S obzirom na moguće mehaničko oštećenje i onečišćenje ovih staništa, potrebno ih je adekvatno zaštititi. Mjera se odnosi na POVS područja HR3000099 Brusnik i Svetac, HR3000100 Otok Jabuka podmorje, HR3000121 Palagruža podmorje, HR3000122 Otočić Galijula, HR3000423 Jabučka kotlina	Prije početka istražnih aktivnosti OPP-a
Curenje tekućine iz seizmičkog kabla uslijed akcidenta	Preporučuje se koristiti seizmičke kablove koji su ispunjeni čvrstom polimernom pjenom	Sprječavanje onečišćenja morskog okoliša	Za vrijeme seizmičkih istraživanja
Povećane razine buke izazvane provođenjem OPP-a	1. Prije provođenja aktivnosti OPP-a: Izraditi detaljne modele širenja zvuka temeljene na stvarnim podacima o okolišu u kojem će se provoditi aktivnosti. Utvrditi rasprostranjenost, brojnost i moguću sezonalnost u smislu prisutnosti pojedinih osjetljivih vrsta, i utvrditi dozvoljivu varijaciju u utvrđenim vrijednostima. Utvrditi detaljnu operativnu proceduru nadzora i zaštite navedenih vrsta prilikom provođenja svake pojedine aktivnosti koja je izvor buke. Primijeniti Smjernice za ublažavanje utjecaja antropogene buke na kitove u području ACCOBAMS. Za vrijeme istraživanja provoditi kontinuirani stručni monitoring kitova i morskih komjača	Smanjenje utjecaja buke OPP-a na ciljne vrste i staništa, a posebno na morske sisavce i komjače. Mjere se primjenjuju s obzirom na vrste: dobri dupin (<i>Tursiops truncatus</i>), glavata želva (<i>Caretta caretta</i>), zelena želva (<i>Chelonia mydas</i>), sedmopruga usminjača (<i>Dermochelys coriacea</i>)	Prije početka istražnih aktivnosti OPP-a Za vrijeme seizmičkih istraživanja

VI. OSTALE MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA

Mjere zaštite okoliša prilikom provedbe Okvirnog plana i programa (OPP):

Sastavnica	Utjecaj	Mjere ublažavanja negativnih utjecaja i mjere poboljšanja OPP-a	Opravdanost mjere
Kemijske značajke	Promjena pH mora, zasićenja kisikom, koncentracije hranjivih tvari i organske tvari, klorofila, ukupnog P, ukupnog N u moru uslijed aktivnosti tijekom istraživanja i eksploatacije ugljikovodika	1. Na utjecanom području provođenja aktivnosti OPP-a izmjeriti vrijednosti pH mora, zasićenja kisikom, koncentracije hranjivih tvari i organske tvari u okolišu prije započinjanja aktivnosti, i osigurati njihovo kontinuirano praćenje za vrijeme obavljanja aktivnosti, te u slučaju da vrijednosti parametara budu izvan procijenjenog dopuštenog intervala propisati dodatne mjere ublažavanja.	Kako se prema rezultatima dosadašnjeg praćenja može zaključiti da su najveća kolebanja koncentracije otopljenog kisika i hranjivih soli te pH mora primijećena na postajama s neposrednim antropogenim utjecajima, može se očekivati da će u neposrednoj blizini istražnih i eksploatacijskih platformi doći do promjene vrijednosti ovih parametara. Ovo stanje odnosi se na postaje i aktivnosti u obalnom području (prijelazne i priobalne vode) dok se aktivnosti planirane OPP-om planiraju provoditi u morskim vodama u kojima do sada nisu uočene promjene niti loše stanje prema navedenim parametrima, stoga je potrebno pratiti ove parametre kako ne bi došlo do pogoršanja dobrog stanja okoliša.
Buka	Povećanje buke	1. Na utjecanom području provođenja aktivnosti OPP-a izraditi model širenja zvuka uzimajući u obzir očekivane jačine i frekvencije zvuka uslijed provođenja OPP-a kao i druge izvore buke u području aktivnosti.	Izradom modela širenja buke dobit će se parametar koji će omogućiti procjenu utjecaja buke na vrste koje su njome ugrožene.
Onečišćenje mora (stupca vode i morskog dna)	Utjecaj ispuštanja isplake i isplačnih muljeva u more	1. Koristiti isplaku na bazi vode. Ukoliko se ukaže potreba za korištenjem drugih vrsta isplake (uljna, sintetička) potrebno je ishoditi posebno odobrenje nadležnih tijela. 2. Predlaže se zbrinjavanje isplake na kopnu.	Isplaka na bazi vode ima znatno nižu toksičnost nego sintetička ili uljna isplaka, a kao dodatna mjera zaštite bioraznolikosti predlaže se zbrinjavanje isplake na kopnu.
Onečišćenje površine mora	Količina ugljikovodika na površini mora	1. Satelitsko snimanje i interpretacija podataka	Ustanoviti pojavu naftnih mrlja na površini mora te locirati izvor onečišćenja.
Ribarstvo	Utjecaj buke za vrijeme provođenja seizmičkih snimanja Utjecaj zbog postavljanja platformi i provođenja istražnog i eksploatacijskog bušenja Utjecaj uslijed postavljanja cjevovoda i prateće infrastrukture Utjecaj uklanjanja platformi	1. Na užem području Jabučke kotline (površina 305,38 km ²) ne provoditi eksploataciju ugljikovodika, 2. Na širem području Jabučke kotline, koje uključuje područja važna za mrijest i novačenje ribljih vrsta kao i na ostalim područjima važnim za ribarstvo, provođenje OPP-a uskladiti s nadležnim tijelima iz područja ribarstva, 3. Uskladiti vrijeme i mjesto provođenja seizmičkih ispitivanja i drugih istražnih radova s nadležnim tijelima za aktivnosti ribolovnih brodova, 4. Planirana mjesta za postavljanje platformi i cjevovoda uskladiti s područjima kočarenja. 5. Predlaže se u razdoblju od 26. svibnja do 24. lipnja ne provoditi seizmička snimanja i istražna bušenja za vrijeme ribolovne sezone na tunu, odnosno aktivnosti uskladiti s nadležnim tijelima iz područja ribarstva.	Jabučka kotlina glavno je mrijestilište velikog broja gospodarski značajnih ribljih vrsta. U dijelu istražnih prostora aktivno se odvijaju ribolovne aktivnosti pa je provođenje aktivnosti OPP-a potrebno uskladiti s nadležnim tijelima.

Turizam	Utjecaj platformi na turizam "sunce i more"	1. Eksploatacijske platforme s pratećom infrastrukturom trebaju biti smještene tako da ne narušavaju vizure točaka od interesa za turizam „sunce i more“. Platforme ne smiju biti dominantna vizura s plaža, iz naselja i turističkih zona.	Vidljivost platformi s i kopna doživljava se kao narušavanje vizura i može značajno umanjiti privlačnost područja za turizam „sunce i more“. Ova grana turizma, jedna je od ključnih gospodarskih grana, i usko je povezana s krajobraznim značajkama.
	Utjecaj platformi na nautički turizam	2. Modificirati istražne prostore 14 i 17 na način da se isključe područja visoke privlačnosti za nautički turizam, a kod istražnog prostora 11 u dogovoru s Ministarstvom turizma prilagoditi i uskladiti aktivnosti istraživanja i eksploatacije ugljikovodika s aktivnostima nautičkog turizma.	Postavljanjem, prvenstveno eksploatacijskih, platformi može doći do narušavanja krajobraznih značajki prostora koji je visoko privlačan za nautički turizam. Otoci srednjeg i južnog Jadrana posebno su privlačna područja za nautički turizam, koji čini važnu i prosperitetnu gospodarsku granu.
	Utjecaj provedbe OPP-a na percepciju Hrvatske kao turističke destinacije	3. Prije provođenja aktivnosti predviđenih OPP-om, predlaže se provesti ciljana istraživanja vezano za turizam. Na temelju rezultata tih istraživanja predvidjeti kretanja izabranih parametara nekom od predikcijskih metoda (npr. DELPHI).	Provođenje aktivnosti OPP-a, i sama činjenica da se u Jadranu odvijaju aktivnosti vezane uz eksploataciju ugljikovodika, može promijeniti percepciju Hrvatske kao ekološki očuvane turističke destinacije i tako dovesti do smanjenja broja turista ili promjene njihovog sastava, što kao posljedicu može imati i smanjenje BDP-a, u kojem turizam čini važnu stavku.
Bioraznolikost	Buka uslijed aktivnosti OPP-a	1. Prije provedbe OPP-a za Program aktivnosti i istraživanja ovlaštenika dozvole provesti postupak Procjene utjecaja zahvata na okoliš/Ocjene prihvatljivosti zahvata na ekološku mrežu sukladno zakonskoj regulativi.	Kako bi se izbjegli kumulativni učinci seizmičkih istraživanja, potrebno ih je vremenski odvojiti u pojedinim istražnim prostorima.
	Zauzimanje dijela akvatorija	2. Prije istražnih bušenja, koja uključuju i sidrenje brodova pomoću kojih se buši, utvrditi sastav staništa na predviđenom mjestu bušenja radi utvrđivanja moguće prisutnosti koraligenskih zajednica.	Morska staništa Hrvatske slabo su istražena te nisu poznate lokacije rasprostranjenosti rijetkih stanišnih tipova, kao što je koraligen.
	Ispuštanje isplake	3. Predlaže se zbrinjavanje isplake na kopnu.	Zbog mogućeg negativnog utjecaja isplake na morske vrste i staništa predlaže se mjera kojom se navedeni utjecaji mogu izbjeći.
	Ispitivanje bušotine (spaljivanje ugljikovodika)	4. Koristiti visokoučinkovite baklje na platformama koje imaju učinkovitost izgaranja 99 %.	Kako bi se smanjilo nepotpuno izgaranje i potencijalno padanje kapljica ugljikovodika u more, koriste se visokoučinkovite baklje (plamenici).
	Ispuštanja slojne i tehničke vode (ispuštanje ugljikovodika)	5. Pratiti izgled površine mora prilikom ispitivanja izdašnosti ležišta ugljikovodika.	Osigurati da se ne stvara vidljiv sjaj na površini mora.
	Svjetlosno onečišćenje	6. Za osvjetljavanje platformi koristiti rasvjetu koja najmanje privlači ptice.	Promjena vrste osvjetljenja platformi manje će privlačiti ptice i izazvati manju smrtnost ptica koje stradavaju u koliziji s platformom.

	Povećan promet brodova i helikoptera	7. Redovne rute helikoptera definirati na način da izbjegavaju područja gniježđenja morskih ptica, barem u određenom dijelu godine.	Buka helikoptera može dovesti do napuštanja gnijezda, stoga je potrebno da helikopteri lete dalje od područja gniježđenja morskih ptica.
	Uklanjanje eksploatacijske platforme i cjevovoda	8. Nakon prestanka faze eksploatacije ostaviti konstrukcije platformi i cjevovoda po uzoru na Rigs to Reefs program. Cjevovode kemijski neutralizirati iznutra i također ih ostaviti u moru.	Platforma u moru kroz nekoliko desetljeća obrasta raznim organizmima i poprima strukturu umjetnoga grebena. Uklanjanjem platforme uklonio bi se i novostvoreni ekosustav. Uklanjanjem cjevovoda opet se remeti morsko dno, a povećava se i mogućnost onečišćenja mora.
	Unos invazivnih vrsta	9. Procjenom utjecaja na okoliš definirati mjere sprječavanja unosa invazivnih vrsta na opremi i plovilima koja će se koristiti za vrijeme provođenja OPP-a.	Oplata brodova, sidra i oprema za istraživanja, balastne vode, te odobalne konstrukcije za istraživanje i eksploataciju mogu biti vektor širenja invazivnih vrsta.
Zaštićena područja	Buka i onečišćenje uslijed aktivnosti OPP-a	<ul style="list-style-type: none"> Izmicanje istražnih bušotina najmanje 10 km od zaštićenih područja. Izmicanje eksploatacijskih platformi najmanje 15 km od zaštićenih područja. 	S obzirom da se na ovoj razini procjene utjecaja na okoliš, zbog nepoznavanja lokacija budućih zahvata, ne može detaljnije procijeniti mogući utjecaj provedbe OPP-a, kao mjera predostrožnosti definira se minimalna udaljenost istražnih bušotina i eksploatacijskih platformi od zaštićenih područja.
	Ispuštanje isplake i krhotina razrušenih stijena		
	Povećan promet brodova i helikoptera		
Morsko brodarstvo, pomorski promet i plovni putovi	Promjene u plovidbi uobičajenim plovnim putovima	1. Moguće korekcije ustaljenih plovni putova uskladiti s nadležnim tijelima za pomorski promet.	S obzirom na povećanje pomorskog prometa i moguću izgradnju platformi potrebno je uskladiti sve pomorske-plovidbene aktivnosti provođenja OPP-a kako bi se smanjio rizik od akcidenta.
Kulturno-povijesna baština	Mogućnost utjecaja na kulturnu baštinu	1. Ukoliko se za vrijeme istražne faze provođenja OPP-a naiđe na neevidentirane lokalitete kulturne baštine, potrebno je obustaviti radove i obavijestiti nadležno tijelo.	Kulturna dobra u Jadranskom moru dio su bogatog kulturno-povijesnog naslijeđa Republike Hrvatske koje valja očuvati.
Prekogranični utjecaj	Utjecaj na područje ekološke mreže IT3330009 Trezze san Pietro e Bordelli	1. Smanjenje površine sjevernog dijela istražnog prostora 1.	Mjera predostrožnosti za ciljeve očuvanja Natura 2000 područja
Ostalo	Utjecaj na prostore od važnosti za obranu teritorijalne suverenosti Republike Hrvatske	1. Za sve planirane zahvate koji ulaze u obuhvat prostora od važnosti za obranu potrebno je zatražiti suglasnost Ministarstva obrane Republike Hrvatske	Mjera se propisuje radi zaštite interesa obrane na predviđenim istražnim prostorima.

VII. PROGRAM PRAĆENJA STANJA OKOLIŠA

Redovito praćenje stanja okoliša (monitoring) predstavlja proces ponavljanja promatranja koja su unaprijed dizajnirana sa specifičnim ciljem praćenja jednog ili više elementa prirode i okoliša, na temelju točno određenih vremenskih perioda i koristeći metode koje su usporedive.

Monitoring koristi kako bi se odredila promjena odabranih okolišnih parametara tijekom vremena. Praćenje stanja ne mora nužno značiti samo monitoring fizikalnih, kemijskih ili bioloških parametara određenog područja, već se također odnosi na praćenje posljedica aktivnosti i procesa u blizini zaštićenog područja. Stoga je praćenje stanja nužno kako bi se na vrijeme uočile promjene i posljedice nastale provedbom određenih aktivnosti u blizini zaštićenih područja.

Pored prepoznatog monitoringa koji je obuhvaćen Okvirnim planom i programom, Republika Hrvatska izradila je prvi Akcijski program Strategije upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem (Narodne novine, broj 153/14.) u kojem su opisani svi indikatori koje je Republika Hrvatska dužna pratiti.

Monitoring koji se redovito radi od strane Republike Hrvatske, a koji je prepoznat ovim Okvirnim planom i programom odnosi se na seizmološke značajke (bilježenje, analiziranje i lociranje lokalnih potresa pomoću mreže seizmoloških postaja), ribarstvo (količinsko stanje komercijalnih morskih vrsta u Jadranu i raspodjelu populacija komercijalnih morskih vrsta prema dobi) i zaštićena područja (praćenje stanja zaštićenog područja kako bi se utvrdile eventualne promjene uzrokovane provedbom Okvirnog plana i programa). Navedeni monitoring će se i dalje provoditi na teret države, a koristiti će se kao nulto stanje, dok će se prikupljeni podaci analizirati od strane Republike Hrvatske u odnosu na provedbu samog Okvirnog plana i programa.

Prilikom praćenja stanja okoliša indikatori se prate redovnim neovisnim monitoringom koji provodi ovlaštena pravna osoba, a nosilac odgovornosti praćenja je Republika Hrvatska po pitanju provedbe monitoringa na cijelom obuhvatu Okvirnog plana i programa, dok je Ovlaštenik dozvole odgovoran za područje svog istražnog prostora i za područje utjecaja svog konkretnog zahvata u smislu organiziranja i financiranja aktivnosti praćenja stanja okoliša. Tom prilikom dobiveni podaci dostavljaju se u vidu redovnog izvještaja nadležnim tijelima.

Monitoring će biti popraćen izvještajima o realizaciji monitoringa, odnosno izvještajima koji će sadržavati rezultate definiranih indikatora. Ti izvještaji biti će prevedeni na engleski jezik i javno dostupni te će se isti razmjenjivati sa susjednim državama u području utjecaja Okvirnog plana i programa istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na Jadranu.

Predloženi monitoring se definira kao obveza prilikom postupka Procjene utjecaja zahvata na okoliš.

Predloženi program praćenja stanja okoliša prilikom provedbe Okvirnog plana i programa (OPP):

Sastavnica	Indikator	Vremenski okvir praćenja	Nosilac odgovornosti
Kemijske značajke	pH mora u neposrednoj blizini ispusta svih tvari koje se tijekom provođenja OPP-a ispuštaju u more	Nulto stanje te tijekom izvođenja pojedinačnih zahvata u prostoru	Ovlaštenik dozvole
	Zasićenje kisikom u neposrednoj blizini ispusta svih tvari koje se tijekom provođenja OPP-a ispuštaju u more	Nulto stanje te tijekom izvođenja pojedinačnih zahvata u prostoru	Ovlaštenik dozvole
	Koncentracija hranjivih tvari (otopljeni anorganski dušik, ortofosfata, ortosilikata i sl.) u neposrednoj blizini ispusta svih tvari koje se tijekom provođenja OPP-a ispuštaju u more	Nulto stanje te tijekom izvođenja pojedinačnih zahvata u prostoru	Ovlaštenik dozvole
	Količina organske tvari (DOC, TOC, POC) u neposrednoj blizini ispusta svih tvari koje se tijekom provođenja OPP-a ispuštaju u more	Nulto stanje te tijekom izvođenja pojedinačnih zahvata u prostoru	Ovlaštenik dozvole
Fizikalne značajke	Određivanje sastava sedimenta (vrsta supstrata) morskoga dna	Prije početka bušenja	Ovlaštenik dozvole
Klimatološke značajke	Praćenje emisije onečišćujućih tvari u zrak	Nulto stanje te tijekom izvođenja istražnog bušenja i eksploatacije ugljikovodika	Ovlaštenik dozvole
Seizmološke značajke	Bilježenje, analiziranje i lociranje lokalnih potresa pomoću mreže seizmoloških postaja	Tijekom istraživanja i eksploatacije	Seizmička služba RH
Buka	Razina buke u moru u području svih aktivnosti planiranih OPP-om	Nulto stanje te tijekom izvođenja pojedinačnih zahvata u prostoru	Ovlaštenik dozvole
Onečišćenje mora (stupca vode i morskog dna)	Koncentracija onečišćujućih tvari (ekotoksičnih metala, organokositrenih spojeva, postojećih organskih onečišćujućih tvari) u moru i morskome dnu u neposrednoj blizini istraživačkih i eksploatacijskih bušotina	Nulto stanje te tijekom izvođenja aktivnosti vezanih uz rudarska postrojenja	Ovlaštenik dozvole
	Određivanje slobodnih disperziranih prirodnih ugljikovodika u moru na mjestu bušenja		Ovlaštenik dozvole
Onečišćenje površine mora	Određivanje površine onečišćenja na površini mora	Nulto stanje, tijekom istraživanja i tijekom eksploatacije	Ovlaštenik dozvole

Sastavnica	Indikator	Vremenski okvir praćenja	Nosilac odgovornosti
Ribarstvo	Količinsko stanje komercijalnih morskih vrsta u Jadranu	Za vrijeme provođenja aktivnosti OPP-a provodi nadležno tijelo za područje ribarstva	Institut za oceanografiju i ribarstvo
	Raspodjela populacija komercijalnih morskih vrsta prema dobi		Institut za oceanografiju i ribarstvo
Bioraznolikost	Brojnost i distribucija glavate želve (<i>Caretta caretta</i>) na području istražnih prostora	Nulto stanje te tijekom izvođenja pojedinačnih zahvata u prostoru koji se odnose na istraživanje, eksploataciju i dekomisiju	Ovlaštenik dozvole
	Brojnost i distribucija dobrog dupina (<i>Tursiops truncatus</i>) na području istražnih prostora	Nulto stanje te tijekom izvođenja pojedinačnih zahvata u prostoru koji se odnose na istraživanje, eksploataciju i dekomisiju	Ovlaštenik dozvole
	Brojnost i distribucija morskog vranca (<i>Phalacrocorax aristotelis desmarestii</i>) na području istražnih prostora*	Nulto stanje te tijekom izvođenja pojedinačnih zahvata u prostoru koji se odnose na istraživanje, eksploataciju i dekomisiju	Ovlaštenik dozvole
	Brojnost i distribucija velikog zovoja (<i>Calonectris diomedea</i>) na području istražnih prostora*	Nulto stanje te tijekom izvođenja pojedinačnih zahvata u prostoru koji se odnose na istraživanje, eksploataciju i dekomisiju	Ovlaštenik dozvole
	Brojnost i distribucija gregule (<i>Puffinus yelkouan</i>) na području istražnih prostora*	Nulto stanje te tijekom izvođenja pojedinačnih zahvata u prostoru koji se odnose na istraživanje, eksploataciju i dekomisiju	Ovlaštenik dozvole
	Brojnost i distribucija sredozemnog galeba (<i>Larus audouinii</i>) na području istražnih prostora*	Nulto stanje te tijekom izvođenja pojedinačnih zahvata u prostoru koji se odnose na istraživanje, eksploataciju i dekomisiju	Ovlaštenik dozvole
	Broj kolizija jedinki ždrala (<i>Grus grus</i>) s rudarskim objektima*	Prije i tijekom izvođenja aktivnosti vezanih uz rudarska postrojenja	Ovlaštenik dozvole
	Praćenje onečišćenja površine mora (stanište ptica i drugih organizama) ugljikovodicima u neposrednoj blizini rudarskih objekata	Prije i tijekom izvođenja aktivnosti vezanih uz rudarska postrojenja	Ovlaštenik dozvole
	Praćenje preleta ptica u neposrednoj blizini rudarskih objekata prilikom spaljivanja ugljikovodika	Prije i tijekom izvođenja aktivnosti vezanih uz rudarska postrojenja	Ovlaštenik dozvole
	Praćenje stanja kvantitativnog i kvalitativnog sastava bentoskih zajednica na području zahvata	Nulto stanje te tijekom izvođenja pojedinačnih zahvata u prostoru koji se odnose na istraživanje, eksploataciju i dekomisiju	Ovlaštenik dozvole

Sastavnica	Indikator	Vremenski okvir praćenja	Nosilac odgovornosti
	Praćenje stanja kvantitativnog i kvalitativnog sastava riblje populacije na području zahvata	Nulto stanje te tijekom izvođenja pojedinačnih zahvata u prostoru koji se odnose na istraživanje, eksploataciju i dekomisiju	Ovlaštenik dozvole
	Praćenje fitoplanktonskih i zooplanktonskih zajednica u vodenom stupcu oko bušaćih postrojenja	Prije i tijekom izvođenja aktivnosti vezanih uz rudarska postrojenja	Ovlaštenik dozvole
Zaštićena područja	Praćenje stanja zaštićenog područja kako bi se utvrdile eventualne promjene uzrokovane provedbom OPP-a**	Nulto stanje te tijekom izvođenja pojedinačnih zahvata u prostoru koji se odnose na istraživanje, eksploataciju i dekomisiju	Javna ustanova odgovorna za zaštićeno područje
Turizam	Praćenje kretanja prihoda od turizma kao u kombinaciji s brojem noćenja na godišnjoj razini***	Nulto stanje i na godišnjoj razini za vrijeme istraživanja i eksploatacije	Državni zavod za statistiku

* ovu mjeru praćenja treba primijeniti u slučaju kada se aktivnosti OPP-a provode u području u kojem mogu utjecati na navedene strogo zaštićene vrste

** ovo praćenje potrebno je provoditi u suradnji s nadležnim institucijama sukladno metodama predloženim u planu upravljanja određenog zaštićenog područja

*** ovo se praćenje radi na državnoj razini od strane nadležnih institucija, a navedene pokazatelje treba koristiti u svrhu utvrđivanja utjecaja OPP-a na turizam

Ovo izvješće objavljuje se na internetskoj stranici Ministarstva, sukladno članku 5. stavku 1. točki 5. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (Narodne novine, broj 64/08).

MINISTAR
Ivan Vrdoljak